

2026 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ 2001 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚੌਥੀ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮ ਮੌਨਸੂਨ ਬਾਰਿਸ਼ ਹੋਈ

ਐਲ ਨੀਨੋ ਹਾਲਾਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, 2026 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜੂਨ-ਸਤੰਬਰ ਦੌਰਾਨ ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮ ਮੌਨਸੂਨ ਬਾਰਿਸ਼ ਆਮ ਰਹੀ। ਭਾਰਤੀ ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ (ਆਈ ਐਮ ਡੀ) ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ 759.4 ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਬਾਰਿਸ਼ ਹੋਈ, ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਜੂਨ-ਸਤੰਬਰ ਦੌਰਾਨ 868.6 ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਦੀ ਲੰਮੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਔਸਤ (ਐਲ ਪੀ ਏ) ਤੋਂ 13% ਘੱਟ ਹੈ। ਐਲ ਪੀ ਏ ਦੇ 19% ਤੋਂ -19% ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਆਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਆਈ ਐਮ ਡੀ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਕੜਿਆਂ ਮੁਤਾਬਿਕ, 2026 ਵਿੱਚ ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮ ਮੌਨਸੂਨ ਦੀ ਬਾਰਿਸ਼ 2001 ਤੋਂ ਚੌਥੀ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਅਤੇ 1901 ਤੋਂ 13ਵੀਂ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ।

2025 ਦੌਰਾਨ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ 937.2 ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮ ਮੌਨਸੂਨ ਬਾਰਿਸ਼ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਹ ਐਲ ਪੀ ਏ ਨਾਲੋਂ 8% ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ।

ਦੇਸ਼ ਦੇ ਚਾਰ ਮੌਸਮ ਵਿਗਿਆਨ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਮੀਂਹ ਦੀ ਕਮੀ ਪੂਰਬੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਭਾਰਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ 1,017.1 ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਮੀਂਹ ਪਿਆ, ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਜੂਨ-ਸਤੰਬਰ ਦੌਰਾਨ ਆਮ 1,367.3 ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਦੇ ਨਾਲੋਂ 26% ਘੱਟ ਹੈ। 1901 ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਬਾਰਿਸ਼ ਹੈ।

ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮ ਭਾਰਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ 553 ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਮੀਂਹ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਆਮ 587.6 ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਦੇ ਨਾਲੋਂ 6% ਘੱਟ ਹੈ। ਮੱਧ ਭਾਰਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜੂਨ-ਸਤੰਬਰ ਦੌਰਾਨ 952.8 ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਮੀਂਹ ਪਿਆ ਜਿਹੜਾ ਕਿ 978 ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਦੇ ਆਮ ਨਾਲੋਂ 3% ਘੱਟ ਹੈ।

ਦੱਖਣ ਪ੍ਰਾਇਦੀਪ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਐਲ ਪੀ ਏ ਨਾਲੋਂ 24% ਘੱਟ 542 ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਬਾਰਿਸ਼ ਹੋਈ, ਜਦਕਿ ਆਮ 716.2 ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਹੈ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ 1901 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਚੌਥੀ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਅਤੇ 2001 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੂਜੀ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਬਾਰਿਸ਼ ਹੈ।

ਮੌਨਸੂਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਖੇਤਰ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੀਂਹ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਸਾਰਾ ਇਲਾਕਾ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮ ਮੌਸਮੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਐਲ ਪੀ ਏ ਨਾਲੋਂ 94% ਰਹੀ — 779.9 ਮਿਲੀਮੀਟਰ, ਜਦਕਿ ਆਮ 826 ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਹੈ। ਇਹ ਆਮ ਦਰਜੇ ਦੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਹੱਦ (782.8 ਤੋਂ 881.2 ਮਿਲੀਮੀਟਰ) ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਦੇ 36 ਮੌਸਮ ਵਿਗਿਆਨ ਉਪਮੰਡਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 18 ਉਪਮੰਡਲਾਂ — ਦੇਸ਼ ਦਾ 53% ਰਕਬਾ — ਵਿੱਚ ਆਮ ਮੀਂਹ ਪਿਆ, ਜਦਕਿ 17 ਉਪਮੰਡਲਾਂ — ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦਾ 42% ਇਲਾਕਾ ਹੈ — ਵਿੱਚ ਬਾਰਿਸ਼ ਦੀ ਕਮੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਬਾਕੀ ਇਕ ਉਪਮੰਡਲ (ਓਡੀਸ਼ਾ), ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦਾ 5% ਰਕਬਾ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਬਾਰਿਸ਼ ਹੋਈ।

ਭਾਰਤ ਦੇ 28 ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 12 ਵਿੱਚ ਘੱਟ (ਆਮ ਨਾਲੋਂ 20-59% ਤੋਂ ਥੱਲੇ) ਮੀਂਹ ਪਿਆ, ਇੱਕ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ (ਆਮ ਨਾਲੋਂ 60% ਤੋਂ ਵੱਧ ਥੱਲੇ) ਮੀਂਹ ਪਿਆ ਅਤੇ 15 ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜੂਨ-ਸਤੰਬਰ ਦੌਰਾਨ ਆਮ ਬਾਰਿਸ਼ ਹੋਈ।

ਫੀਸਦੀ ਵਿੱਚ, ਮੇਘਾਲਿਆ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ 1,077.1 ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਬਾਰਿਸ਼ ਹੋਈ, ਜਿਹੜੀ ਕੀ ਆਮ 2,695.3 ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਨਾਲੋਂ 63% ਘੱਟ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਅੱਠ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ (ਯੂਟੀ) ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਵਿੱਚ ਆਮ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਬਾਰਿਸ਼ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ।

2026 ਦੌਰਾਨ ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮ ਮਾਨਸੂਨ ਬਾਰਿਸ਼ (ਜੂਨ-ਸਤੰਬਰ)

ਉਪਮੰਡਲ	ਅਸਲ (ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਵਿੱਚ)	ਆਮ (ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਵਿੱਚ)	ਲੰਮੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਔਸਤ ਤੋਂ ਰਵਾਨਗੀ (ਫੀਸਦੀ ਵਿੱਚ)
ਪੂਰਬੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਭਾਰਤ	1,017.1	1,367.3	-26%
ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮ ਭਾਰਤ	553	587.6	-6%
ਮੱਧ ਭਾਰਤ	952.8	978	-3%
ਦੱਖਣ ਪ੍ਰਾਇਦੀਪ	542	716.2	-24%
ਪੂਰਾ ਭਾਰਤ	759.4	868.6	-13%

ਸ੍ਰੋਤ: ਭਾਰਤੀ ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ (ਆਈ ਐਮ ਡੀ)

ਖੇਤਰ-ਵਾਰ ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮ ਮੌਨਸੂਨ ਬਾਰਿਸ਼ (ਜੂਨ-ਸਤੰਬਰ) 2026

ਖੇਤਰ: ਪੂਰਬੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਭਾਰਤ				
ਰਾਜ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼	ਅਸਲ (ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਵਿੱਚ)	ਆਮ (ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਵਿੱਚ)	ਲੰਮੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਔਸਤ ਤੋਂ ਰਵਾਨਗੀ (ਫੀਸਦੀ ਵਿੱਚ)	ਦਰਜਾ
ਅਰੁਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼	932.7	1,675.1	-44%	ਘੱਟ
ਅਸਾਮ	1,060.6	1,479.1	-28%	ਘੱਟ
ਮੇਘਾਲਿਆ	1,077.1	2,695.3	-60%	ਬਹੁਤ ਘੱਟ
ਨਾਗਾਲੈਂਡ	1,105	1,038.8	6%	ਆਮ
ਮਣੀਪੁਰ	565.6	1,038.8	-46%	ਘੱਟ
ਮਿਜ਼ੋਰਮ	1,313.8	1,626.1	-19%	ਆਮ
ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ	1,165.3	1,391.1	-16%	ਆਮ
ਸਿੱਕਿਮ	1,831.6	1,672.9	9%	ਆਮ
ਪੱਛਮ ਬੰਗਾਲ	1,359.5	1,344.2	1%	ਆਮ
ਝਾਰਖੰਡ	985.6	1,022.9	-4%	ਆਮ
ਬਿਹਾਰ	676.1	992.2	-32%	ਘੱਟ

ਖੇਤਰ: ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮ ਭਾਰਤ				
ਰਾਜ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼	ਅਸਲ (ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਵਿੱਚ)	ਆਮ (ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਵਿੱਚ)	ਲੰਮੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਔਸਤ ਤੋਂ ਰਵਾਨਗੀ (ਫੀਸਦੀ ਵਿੱਚ)	ਦਰਜਾ
ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼	805.9	746.2	8%	ਆਮ

ਉੱਤਰਾਖੰਡ	1,266.6	1,162.7	9%	ਆਮ
ਹਰਿਆਣਾ	326.1	426	-32%	ਘੱਟ
ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (ਯੂਟੀ)	728.5	844.9	-14%	ਆਮ
ਦਿੱਲੀ	566.9	544.3	4%	ਆਮ
ਪੰਜਾਬ	258.7	439.8	-41%	ਘੱਟ
ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼	662.1	734.4	-10%	ਆਮ
ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ (ਯੂਟੀ)	530.7	549.1	-3%	ਆਮ
ਲੱਦਾਖ (ਯੂਟੀ)	49.4	22.3	122%	ਬਹੁਤ ਵੱਧ
ਰਾਜਸਥਾਨ	340.2	435.6	-22%	ਘੱਟ

ਖੇਤਰ: ਮੱਧ ਭਾਰਤ				
ਰਾਜ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼	ਅਸਲ (ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਵਿੱਚ)	ਆਮ (ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਵਿੱਚ)	ਲੰਮੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਔਸਤ ਤੋਂ ਰਵਾਨਗੀ (ਫੀਸਦੀ ਵਿੱਚ)	ਦਰਜਾ
ਉਡੀਸ਼ਾ	1,482.3	1,150.2	29%	ਵੱਧ
ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼	907.2	949.5	-4%	ਆਮ
ਗੁਜਰਾਤ	638.5	711.9	-10%	ਆਮ
ਦਾਦਰਾ ਅਤੇ ਨਗਰ ਹਵੇਲੀ ਅਤੇ ਦਮਨ ਅਤੇ ਦੀਉ (ਯੂਟੀ)	3,000.1	2,206.5	36%	ਵੱਧ
ਗੋਆ	1,976.3	3,007.7	-34%	ਘੱਟ
ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ	804.4	994.5	-19%	ਆਮ

ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ	1,191	1,132.2	5%	ਆਮ
-----------	-------	---------	----	----

ਖੇਤਰ: ਦੱਖਣ ਪ੍ਰਾਇਦੀਪ				
ਰਾਜ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼	ਅਸਲ (ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਵਿੱਚ)	ਆਮ (ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਵਿੱਚ)	ਲੰਮੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਔਸਤ ਤੋਂ ਰਵਾਨਗੀ (ਫੀਸਦੀ ਵਿੱਚ)	ਦਰਜਾ
ਅੰਡੇਮਾਨ ਅਤੇ ਨਿਕੋਬਾਰ ਟਾਪੂ (ਯੂਟੀ)	1,767.8	1,631.7	8%	ਆਮ
ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼	390.4	521.6	-25%	ਘੱਟ
ਤੇਲੰਗਾਨਾ	605.1	734.8	-18%	ਆਮ
ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ	262.2	328.4	-20%	ਘੱਟ
ਪੁਡੁਚੇਰੀ (ਯੂਟੀ)	252.3	418	-40%	ਘੱਟ
ਕਰਨਾਟਕ	583.1	831.8	-30%	ਘੱਟ
ਕੇਰਲ	1,451.7	2,018.6	-28%	ਘੱਟ
ਲਕਸ਼ਦੀਪ (ਯੂਟੀ)	729.5	1,026.6	-29%	ਘੱਟ

ਪਿਛਲੇ 5 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਦੱਖਣ ਪੱਛਮ ਮੌਨਸੂਨ ਬਾਰਿਸ਼ (ਜੂਨ-ਸਤੰਬਰ)

ਸਾਲ	ਅਸਲ (ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਵਿੱਚ)	ਆਮ (ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਵਿੱਚ)	ਲੰਮੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਔਸਤ ਤੋਂ ਰਵਾਨਗੀ (ਫੀਸਦੀ ਵਿੱਚ)
2025	937.2	868.6	8%
2024	934.8	868.6	8%

2023	820	868.6	-6%
2022	925	868.6	6%
2021	874.6	880.6	-1%

ਸ੍ਰੋਤ: ਭਾਰਤੀ ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ (ਆਈ ਐਮ ਡੀ)